

Etter adresseliste

Saksbehandlar, innvalstelefon

Magnus Johan Steinsvåg, 5557 2325

Maria Knagenhjelm, 57 64 31 37

Tore Larsen, 57 64 31 26

Olav Overvoll, 55 57 23 15

Høring av ni område for frivillig skogvern i Vestland

Etter dialog med grunneigarane, AT Skog og Norskog sender vi på høring åtte område for frivillig skogvern i Vestland. Tre av områda gjeld utviding av eksisterande naturreservat.

I tillegg har vi høring for vern av gnr. 53 bnr. 1 på Ulvenfjellet der Statskog SF er eigar og Forsvaret har øvingsverksemd.

Totalt utgjer areala 13 680 dekar. Av dette utgjer områda om lag 12 330 dekar skog og 10 490 dekar produktiv skog. I gjeldande kommuneplanar har alle områda føremålet landbruk, natur- og friluftsføremål (LNFR) og noko areal avmerkt med omsynssone.

Heimelsgrunnlaget for vern av områda er naturmangfaldlova § 37 a og b. Det er ei målsetting å ta vare på verneverdiane i mest mogleg urørt tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

Vi meldte oppstart av vernarbeid av Ulvenfjellet 21. januar 2020 og dei resterande åtte områda 30. april 2020. Siste frist for uttale var 31. mai 2020. Det har kome inn totalt 13 innspel på oppstartsmeldingane, og vi vurderer ingen av dei som negative til oppretting av dei ni naturreservata.

Følgjande område vert sendt på høring:

1. Bugen naturreservat (utviding) i Bremanger kommune (457 dekar)
2. Gulbergnotten naturreservat (utviding) i Ullensvang (2513 dekar)
3. Hopslia naturreservat i Samnanger og Bjørnafjorden kommunar (2 596 dekar)
4. Kjepso og Litletveit i Kvam herad som utviding av Uranes naturreservat (978 dekar)
5. Krakksfjellet naturreservat i Solund kommune (1 600 dekar)
6. Skarvatun naturreservat i Kvinnherad kommune (1 680 dekar)
7. Bergsstronda naturreservat (tidlegare kalla Stronda) i Høyanger kommune (1 077 dekar)
8. Stussvikhovda naturreservat i Bjørnafjorden og Kvinnherad kommunar (1353 dekar)
9. Ulvenfjellet i Bjørnafjorden kommune (1400 dekar)

Nasjonale naturverdiar

Dei ni områda fordelar seg over heile fylket og fangar opp eit mangfald av artar og viktige naturtypar. Vernet vil omfatte mellom anna rike edellauvskogar, eldre kalkrike blandingsskogar, vestnorske regnskogar, rikmyrer og rik sumpskog. Det er ei målsetjing å ta vare på verneverdiane i mest mogleg urørd tilstand.

Bugen (utviding). Området representerer ein bestemt type natur i form av lite påverka, gammal og variert furu- og bjørkeskog med førekomst av fleire sjeldne artar. I kommuneplanen er området avmerkt med landbruk, natur og friluftsføremål (LNFR), med faresone høgspentanlegg og i tillegg ras- og skredfare.

Gulbergnotten (utviding). Variert skog med både edellauvskog og furuskog som er representativ for midtre strok av Hardangerfjorden. Området har stadvis urskogpreg og ein har overgangar frå frodige skogtypar i låglandet til meir fattige typar i fjellet. I kommuneplanen er området avmerkt med landbruk, natur og friluftsføremål (LNFR), med omsynssone bevaring naturmiljø og faresone ras – og skredfare.

Hopslia. Området er ein del av eit større skoglandskap, og har stor variasjon av natur- og vegetasjonstypar, med m.a. rik edellauvskog, eldre furuskog, rik myr og rik sumpskog. Fleire trua artar er registrert. I kommuneplan er området avmerkt med landbruk, natur og friluftsføremål (LNFR), med omsynssone bevaring naturmiljø og faresone ras – og skredfare.

Kjepso og Litletveit (utviding Uranes naturreservat). Eit større edellauvskogområde representativt for midtre strok av Hardangerfjorden. Kalkrik berggrunn og lun lokalisering, gjer at floraen i området er både svært artsrik, variert og frodig. Ei rekkje truga artar av karplantar, sopp og insekt er registrert. I kommuneplan er området avmerkt med landbruk, natur- og friluftsføremål (LNFR) og sone ras- og skredfare.

Krakksfjellet. Eit av dei få relativt store og urørte oseaniske skogområda som er igjen i ytre kystområde på Vestlandet. Skogen har reliktkarakter i ein del av landet som elles er sterkt påverka av avskoging. Området er i dag mellombels verna.

Skarvatun. Eit av dei mest produktive og varierte skogområda i låglandet i Vestland. Viktige naturtypar er rik edellauvskog, rik sumpskog, kalkfurusog, hole eiketree og rike strandberg. I kommuneplan er området avmerkt med landbruk, natur og friluftsføremål (LNFR) med dels omsynssone bevaring naturmiljø.

Bergsstronda (tidlegare kalla Stronda). Rik edellauvskog representativ for fjordliene kring midtre Sognefjord. Alm-lindeskog med variert alder dominerer som skogutforming. Men det er også innslag av andre lauvtree som eik, hegg, hassel, svartor, gråor og rogn. I kommuneplan er området avmerkt med landbruk, natur- og friluftsføremål (LNFR).

Stussvikhovda. Viktig kvalitetar er eldre oseanisk kalkfurusog, rik edellauvskog og vestnorsk regnskog. Området utgjer saman med andre naturreservat eit større naturprega skoglandskap. I kommuneplan er området avmerkt med landbruk, natur og friluftsføremål (LNFR), med omsynssone bevaring naturmiljø og faresone høgspentanlegg.

Ulvenfjellet. Området består av eldre furuskog, rik edellauvskog i form av rike hasselkratt og brannfelt. At området ligg i boreonemoral sone, er lokalisert i lågland og har ein del areal på høgare bonitetar gjer i tillegg området relevant i vernesamanheng. Området er avmerkt som landbruk, natur og friluftsføremål (LNFR) med restriksjonsområde for Forsvaret sine aktivitetar og flystøysone i nordre del.

Endringar etter oppstartsmeldinga

Det er gjort mindre endringar etter oppstartsmeldingane 21. januar 2020 og 30. april 2020. Etter ønske frå grunneigar ved Gulbergnotten er arealet for utviding redusert med 29 dekar. Vidare har vi etter tilråding frå Språkrådet endra namn på Stronda til Bergsstronda. Vidare har vi kort kommentert innspel i avsnittet under.

Innspel til oppstartsmeldinga

BKK Nett AS har i uttale av 20. mai 2020 omtala eksisterande nettanlegg innafor områda Hopslia, Skarvatun og Stussvikhovda, og har berre kommentarar til desse områda. Alle tre områda har 22 kV kraftlinjer som BKK må oppretthalde for å sikra sikker straumforsyning. BKK må ha moglegheit til å gjennomføre vedlikehald og reparasjonar, samt byte ut enkeltkomponentar eller fornye anlegget i same trase dersom det er trong for det. Det må også vere mogleg å gjennomføre hogst 8 meter frå senter av kraftlinjene. Det vil også vere trong får å nytta helikopter til arbeid knytt til kraftlinjene. Alt arbeid må kunne gjennomførast utan at det må søkjast om dispensasjon frå verneforskrifta, og § 4 i forskrifta gjev ikkje ei tydeleg opning for dette. Som alternativ til å endre forskriftene foreslår BKK å gjere grenseendringar slik at kraftlinjene kjem utanfor naturreservata.

Fylkesmannen sin kommentar

Vi har nytta standardisert malar for verneforskrifter og kan ikkje sjå anna enn at dei behova som er trekt fram av BKK er ivareteke i forslag til verneforskrifter. Her er det både lagt inn arbeid knytt til ordinær drift og vedlikehald (hogst langs kraftlinjer er ein del av ordinær drift), og akutt utfall og oppgradering av kraftlinjer. Det er også opna for motorferdsle for desse aktivitetane.

Språkrådet har ingen vestlege merknader til namn for naturreservata anna enn for Stronda naturreservat. Både namneforma Stronda og Bergsstronda er brukt for området, men sidan Stronda også brukt mange andre stader tilrår språkrådet at reservatet får namnet Bergsstronda.

Fylkesmannen sin kommentar

Vi tek til orientering merknad frå Språkrådet og endra namnet til Bergsstronda.

Forsvarsbygg skriv i uttale til oppretting av Ulvenfjellet naturreservat av 18. mars 2020, at ein ikkje ser konflikta med etablering av naturreservatet. Ut over det har dei eitt konkret innspel om å legge til opning for å rydde vegetasjon i grenseganta for skyte – og øvingsfeltet i verneforskrifta § 4 m.

Fylkesmannen sin kommentar

Innspelet vert tatt inn i verneforskrifta for Ulvenfjellet naturreservat i § 4 m.

Direktoratet for mineralforvaltning skriv i uttale av 18. mars 2020 og 25. mai 2020 at det er ikkje registrert viktige mineralressursar innafor dei ni naturreservata, og Direktoratet for mineralforvaltning har derfor ingen merknader til verneforslaget.

Norsk Bergindustri har berre kome med uttale til Ulvenfjellet (av 18. februar 2020), der dei mellom anna understrekar viktigheita av å undersøkje området sine eventuelle geologiske førekomstar føre endeleg vedtak vert fatta. Vernevedtak kan føre til at ein beslaglegg ressursar som kan vere lokalt, regionalt, nasjonalt eller globalt viktige, utan at desse vert kartlagt.

Fylkesmannen sin kommentar

Vi har forståing for at Norsk Bergindustri ønskjer meir kartlegging og utgreiingar av potensielle mineralførekomstar i Norge, men vi finn det ikkje som rimeleg å greie ut dette som ein del av verneprosessen. I dei ni områda er det verken er påvist drivverdige mineralførekomstar eller aktuelle areal som er avsett til dette føremålet i dei ulike kommuneplanane.

Norges vassdrags- og energidirektoratet (NVE) kommenterer i uttale av 11. februar 2020 til oppstart av Ulvenfjellet naturreservat at vernegrensa går ned til Hovlandsvatnet som vert brukt til vassforsyning. Dei legg til at det er viktig at verneforskrifta er tilpassa drift/fornyng av dammen som er eigd av Bjørnefjorden kommune.

NVE skriv i uttale av 27. mai 2020 til dei resterande åtte områda, at ein kjenner til kraftlinjer i områda Bugen (utviding), Hopslia, Skarvatun og Stussvikhovda og Gulbergnotten (utviding). Dei ber om at områdekonsesjonærane gjev uttale til desse områda. Utover dette har ikkje NVE kommentarar til oppstart av vernearbeidet.

Fylkesmannen sin kommentar

Fylkesmannen har vurdert om Hovlandsvatnet som drikkevasskjelde krev opningar i verneforskrifta, men sidan vernegrensa berre går ned til vasskanten, og det utanfor reservatet er veg både opp til demningen og til Hovlandsvatnet i sørvest er vi av den oppfatning at dette allereie er ivareteke. Eventuelle nye problemstillingar kan handterast som dispensasjon etter naturmangfaldlova § 48 slik at drift og vedlikehald av drikkevasskjelda kan gjennomførast.

Os Turlag skriv i uttale (5. februar 2020) til Ulvenfjellet naturreservat at dei er positive til etablering av verneområdet og at det er ei aukande bruk av turstiar i området. Dei har allereie lagt ned klopper for å redusere slitasje på myr og vegetasjon og ønskjer å ha ein dialog om dette også etter eit vern.

Fylkesmannen si kommentar

Vi er kjent med turstiane i området og har lagt inn det som eige tema i forslag til vernekart. Verneforskrifta tek omsyn til vedlikehald av eksisterande stiar, og forvaltningsmyndet kan dispensere for merking og rydding av nye stiar. Vi har også registrert slitasje på vegetasjonen og ønskjer samarbeid om tilrettelegging.

Statskog skriv i uttale av 24. januar 2020 til Ulvenfjellet at dei ønskjer tre ekstra unntak frå vernereglane gjennom § 4. Det gjeld høve til å felle store rovdyr i samsvar med gjeldande regelverk, utsetting av saltstein i samsvar med gjeldande regelverk samt høve til å setje opp mellombelse mobile jakttårn for storviltjakt. Dei ønskjer også at ein skal kunne gjennomføre forsiktig rydding av kvist og småbuskar i aktuelle skotfelt til jakttårn.

Vidare ønskjer Statskog at høve for bruk av motorbåt skal vere mogleg etter § 6, og at det i § 7 skal vere mogleg å etablere nye stiar og løypetrasear.

Fylkesmannen sin kommentar:

Eit viktig element i oppdraget vårt gjennom frivillig skogvern er å sørge for at verneforskriftene vert så konkrete og forståelige som mogleg. I dette ligg også å berre ta med tema som er relevante og aktuelle for området.

Vi ønskjer derfor ikkje å inkludere felling av store rovdyr og bruk av motorbåt då dette ikkje aktuelt i Ulvenfjellet naturreservat. Vi har i § 7 b opna for nymerking av stiar og i § 7 e opna for oppsetting av gjerde og utsetting av saltstein. Vi ønskjer å ha desse tema i § 7 slik at vi gjennom søknad får ein god dialog med brukar om lokalisering og omfang. Bruk av mellombelse jakttårn og rydding av skotfelt frå desse er tatt med som unntak frå vernereglane i § 4 p.

Landbruksdirektoratet har kome med ein generell uttale (dagsett 30. januar 2020) og har ingen vesentlege merknader til oppretting av Ulvenfjellet naturreservat. Vidare har Kystverket og Riksantikvaren ingen vesentlege merknader.

Kvifor vern av skog?

Artsdatabanken, den nasjonale kunnskapsinstitusjonen for naturmangfald, reknar med at om lag 60 prosent av alle artane på fastlandet i Noreg har skog som levestad. Totalt 90 prosent av dei truga raudlisteartane vert negativt påverka av menneskelege arealendringar. Inngrep som følgje av utbygging og skogbruk er blant dei viktigaste faktorane. Å ta vare på mest mogleg intakte økosystem i skog er blant dei viktigaste tiltaka vi kan gjere for å ta vare på vestlandsnaturen for framtida.

Berre 2,9 prosent av skogen verna

Det er ei nasjonal målsetjing om redusere tap av naturmangfald, og som eit leidd i dette har regjeringa ei langsiktig målsetjing om at om lag 10 prosent av skogen i Norge skal bli verna. Med berre 2,9 prosent av skogen verna, er vi enno langt unna dette målet i Vestland.

Frivillig skogvern

I dei siste åra er det frivillig skogvern som har vore den mest aktuelle verneforma. Som ordet seier, er dette eit vern kor staten er heilt avhengig av at grunneigaren sjølv ønskjer dette. Grunneigarane har akseptert det økonomiske tilbodet frå staten.

Kva betyr det at eit område vert verna?

For å ta vare på store og sårbare naturkvalitetar i eit område er det nødvendig med ei verneform som sikrar mot inngrep. Det er difor ønskjeleg å verne om områda som naturreservat etter naturmangfaldlova § 37. Ei slik verneform vil i utgangspunktet forby aktivitetar og nye anlegg som kan skade verneverdiane i naturreservatet. Vernet vil òg føre til visse restriksjonar på bruk av området, både når det gjeld hogst og andre inngrep.

Grunneigar vil framleis ha rett til jakt, fiske og ålmenta vil framleis kunne plukke sopp og bær. Turstiar som er i området skal kunne haldast ved like. Selskap som har kraftlinjer i områda skal kunne drifte, vedlikehalde og oppgradere disse .

Innspel og vidare framdrift

Det er ønskjeleg med innspel på det frivillige skogvernet slik at prosessen og tema kan verta så opplyst som mogleg. Etter at innspel på denne høyringa føreligg, vil Fylkesmannen vurdere innspela og ta endeleg stilling til tilråding av vern til Miljødirektoratet. Vi håpar på vernevedtak innan utgangen av 2020.

Meir informasjon om naturkvalitetane, kartavgrensing, verneforskrift m.v. finn du på nettstaden vår <http://www.fylkesmannen.no/vestland> under sida «høyringar». Her kan du også sende inn innspel til denne oppstartsmeldinga. Du kan alternativt sende innspel med brev til Fylkesmannen ved Miljøavdelinga, Njøsavegen 2, 6863 Leikanger, eller per e-post til fmvlpost@fylkesmannen.no

Frist for å kome med innspel er 5. august 2020

I adresselista har vi forsøkt å få med alle dei aktuelle høyringspartane vi veit om. Dersom de finn feil eller veit om fleire partar som de meiner burde ha fått brevet ber vi om tilbakemelding om dette.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Eline Orheim
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Miljødirektoratet
AT Skog
Norskog

Vedlegg: Kart og verneforskrifter

Adresseliste:

Grunneigarar i reservata
(vidaresendt frå AT-skog og Norskog)
Bremanger kommune
Ullensvang kommune
Samnanger kommune
Bjørnafjorden kommune
Kvam herad
Kvinnherad kommune
Høyanger kommune
Solund kommune
Voss herad
BKK NETT AS
Den Norske Turistforening
Direktoratet for mineralforvaltning
Fiskarlaget Vest
Fiskarlaget Vest
Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening
Fiskeridirektoratet
Forsvarsbygg
Fortidsminneforeningen
Forum for Natur og Friluftsliv (FNF)
Friluftslivets fellesorganisasjon
Friluftsrådernes Landsforbund
Fusa Kraftlag
Hardanger Energi Nett AS
Haugaland Kraft Nett AS
Havforskningsinstituttet
Høgskulen på Vestlandet
Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon
Kvam Kraftverk
Kvinnherad Energi AS
Kystdirektoratet
Landbruksdirektoratet
Luftfartstilsynet
Natur og Ungdom
NHO Reiseliv
Norges Bondelag
Norges Dykkerforbund
Norges Geologiske Undersøkelser
Norges handikapforbund
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Kystfiskarlag
Norges Miljøvernforbund
Norges Naturvernforbund
Norges Orienteringsforbund
Norges Skogeierforbund
Norges vassdrags- og energidirektorat
Norsk Bergindustri
Norsk Biologforening
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk Botanisk Forening
Norsk Industri
Norsk institutt for Bioøkonomi
Norsk Organisasjon for Terrensykling
Norsk Ornitologisk Forening
Norsk Sau og Geit
Norsk Zoologisk Forening
Norskog
NTNU, Vitenskapsmuseet
SABIMA
SFE Nett
Stadnamntenesta på Vestlandet
Statens Kartverk
Statkraft SF
Statnett SF
Statskog SF
Universitetet for miljø- og biovitenskap
Universitetet i Bergen
Universitetet i Tromsø
Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage
Vegdirektoratet
Vest Politidistrikt
Vestland fylkeskommune
Visit Sognefjord
WWF - Norge